

Project A-IBV: Kernpuntennota

Naar kaders en standaardisatie van gegevensuitwisseling in de veiligheidssector

Versie 1.99 • CONCEPT • vrijdag 31 augustus 2007

Deze kernpuntennota is, samen met de onderliggende deelrapporten, het resultaat van het project Architectuur Informatie Basisvoorziening Veiligheid (A-IBV). In dit project is in 2005 en 2006 door ISC in opdracht van het ministerie van BZK een set uitgangspunten, referentiekaders en referentiestandaarden voor informatievoorziening opgesteld, met brede inbreng van experts in de veiligheidssector.

De kernpuntennota van A-IBV is geschreven voor bestuurders en adviseurs die werkzaam zijn in de veiligheidssector. In deze kernpuntennota leest u achtereenvolgens:

1. Business case van de architectuur Informatie Basisvoorziening Veiligheid;
2. De behaalde resultaten van het project A-IBV;
3. De consequenties voor de doelgroepen van IBV;
4. Voorgestelde beslispunten en acties;
5. Aanbevelingen over het benutten van kansen voor informatiemanagement.

Op 11 april 2007 heeft de Raad MIV een groep afgevaardigden uit het veld de A-IBV rapportage laten beoordelen. Dit heeft geleid tot een aantal wensen, waaronder een aantal aanpassingen op de kernpuntennota. In deze versie zijn deze aanpassingen verwerkt.

In opdracht van:	Ministerie van BZK, DG Veiligheid, Directie Strategie
Uitvoerder:	ISC (ICT Service Coöperatie Politie, Justitie en Veiligheid) als onderdeel van de Voorziening tot samenwerking Politie Nederland
Inlichtingen:	ISC
Contactpersoon:	Henny Meerdink, Hoofd afdeling RIVIT / Architectuur
Telefoon:	0343-534700
Fax:	0343-534799
Samenstelling en redactie:	Dick Kaas en Jan-Willem van Aalst
Opdrachtgever:	Leo Nieuwenhuizen, Hoofd Informatiebeleid, BZK, DG-V, Directie Strategie
Expertgroep:	Eric van Capelleveen (TG), Ruud Binnekamp (In-Pact), Kees Lucassen (CIP), Brian Dommissie (Pheidis)
Versie:	1.99
Status:	CONCEPT

Project A-IBV: kernpuntennota

1 Business case voor de Informatie Basisvoorziening Veiligheid

*Aanleiding voor
IBV: de problema-
tiek in het hebben
en delen van
gegevens in de
veiligheidssector*

De samenleving eist van de hulpverleningsdiensten adequaat optreden, zowel regulier als bij crises. Daarvoor zijn mensen, middelen en informatie nodig. Steeds blijkt dat de coördinatie en samenwerking gehinderd worden door lacunes in het hebben en delen van informatie. Informatievoorziening in de veiligheidssector moet en kan beter¹. Alle in-ieder-geval benodigde gegevens *zijn immers ergens aanwezig*.

Er gebeurt lokaal, regionaal en landelijk veel om de juiste gegevens te ontsluiten. In de honderden initiatieven² ontbreekt vooralsnog de samenhang. De initiatieven uiten zelf de behoefte aan landelijke kaders en standaarden. De Minister van BZK en de Raad MIV trekken hiertoe inmiddels³ gezamenlijk op in het beleidsprogramma Informatie Basisvoorziening Veiligheid (kortweg IBV). De boodschap van IBV is in het kort:

- Informatie komt beter beschikbaar door beschikbaarheid van standaarden en voorzieningen;
- informatiemanagement wordt goedkoper door hergebruik van voorzieningen;
- informatie-uitwisseling gaat soepeler, want wordt gezamenlijk georganiseerd;
- informatievoorziening is duurzaam, want toekomstgericht opgezet.

*De beoogde
effecten van het
beleidsprogramma
IBV*

IBV beoogt het gezamenlijk presterend vermogen van bestuur en operationele hulpverleners in de veiligheidssector te vergroten door:

1. *Beleidskaders* vast te stellen waarbinnen initiatieven en informatievoorzieningen voor het hebben en delen van gegevens dienen te passen, ondermeer gebaseerd op het gebruik van basisregistraties en het benutten van het netcentrische gedachtegoed;
2. *Standaarden* vast te stellen voor het uitwisselen van gegevens in het Veiligheidsdomein;
3. Een beperkt aantal *concrete informatievoorzieningen* te bieden. Dit zijn alleen de fundamentele basisvoorzieningen die één partij niet alleen kan realiseren;
4. Met het bovenstaande (beleidskaders, referentiestandaarden en een beperkt aantal concrete voorzieningen) een basis te bieden voor de *doorgroei* naar een stelsel van informatievoorzieningen die door meerdere partijen kunnen worden benut;
5. Het *sponsoren* van goede initiatieven en frictiekosten;
6. Best practices van standaarden en informatievoorzieningen te *adopter* en *stimuleren*.

*IBV stimuleert
een situatie die in
traditionele
omgevingen al
gemeengoed is*

Voor ruimtelijke ordening gebruiken we streekplannen en bestemmingsplannen, die voldoen aan beleidskaders voor de ordening van de ruimte (wegen, gebouwen, voorzieningen). Daar zijn geaccepteerde standaarden voor beschikbaar.,De overheid biedt de basis door enige fundamentele zaken zoals rijrichtingen, kwaliteitseisen en nutsvoorzieningen te regelen. Hoe vanzelfsprekend dit ook lijkt, in de veiligheidssector moeten veel van deze basisstappen nog worden gezet.

¹ ACIR Rapport Commissie Hermans "De Vrijblijvendheid voorbij", april 2005.

² Zie de eindrapportage van de Korte-Termijn ACIR, september 2007.

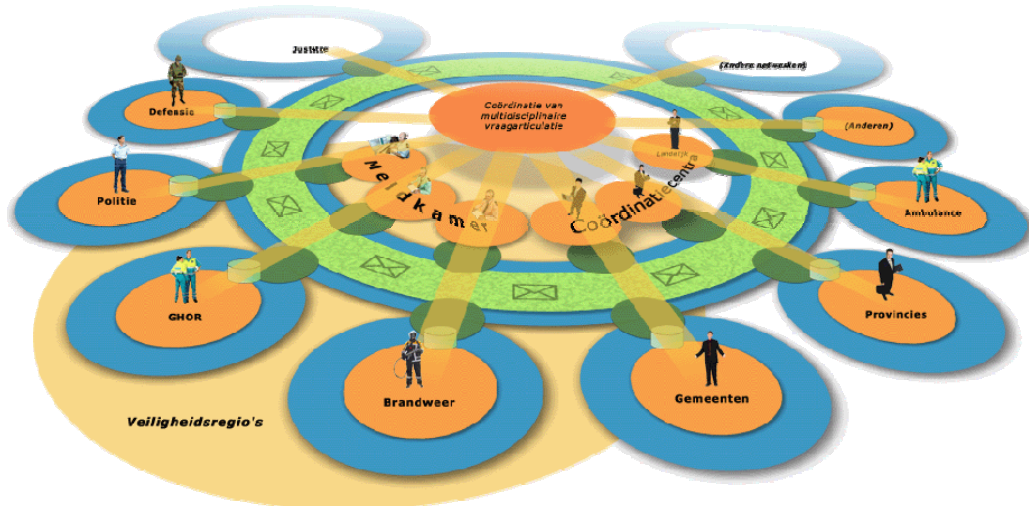
³ Sinds april 2007, in informele samenwerking in het A-IBV traject.

Het IBV concept:
beleidskaders,
standaarden voor
gegevens-
uitwisseling en
enkele concrete
voorzieningen

IBV biedt beleidskaders, referentiestandaarden en concrete basisvoorzieningen voor gegevensuitwisseling. De Informatie Basisvoorziening Veiligheid helpt de veiligheidssector om adequaat te kunnen optreden:

- Met *referentiestandaarden* en concrete beschikbare *fundamentele voorzieningen* hoeft het wiel (“hoe regelen we het hebben en delen van informatie”) niet steeds in talrijke lokale projecten opnieuw te worden uitvonden.
- De *beleidskaders* geven richting aan initiatieven die als LEGO™-stenen gestandaardiseerd op deze voorzieningen voortbouwen.

Dit vatten we samen in de zogenoemde “Galaxy” plaat (in kleur):

...Kaders en afspraken zijn nodig...	Voor het hebben en delen van informatie...	...met keuzes in informatievoorziening.
<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijke kaders • Informatiekundige kaders • Technische kaders 	<ul style="list-style-type: none"> • Semantische standaarden • Technische standaarden 	<ul style="list-style-type: none"> • 12 brokken functionaliteit

Het IBV beleid⁴ omvat ook het uitvoeringsbeleid om in een beheerst groeipad tot realisatie van deze plaat te komen. Vanuit de bestaande situatie wordt geleidelijk toegewerkt naar de nieuwe situatie. Eén golden release bestaat niet.

De strategische
beleids-
doelstellingen van
IBV

De uitvoering van het IBV beleid heeft als beoogde effecten: goed geïnformeerde hulpverleners, snellere responstijden, een gezamenlijk situatiebeeld voor alle betrokkenen, duidelijke communicatie en snellere hulp bij calamiteiten. De IBV informatievoorzieningen zijn koppelbaar en herbruikbaar, en ze zijn voldoende robuust in onvoorspelbare situaties.

De Business Case
voor IBV in zeven
voordelen

IBV biedt belangrijke voordelen voor initiatieven die zich aan IBV conformeren:

1. IBV helpt de informatievoorziening van de partijen in het veld te structureren, zonder de autonomie van de partijen aan te tasten.
2. Met gezamenlijk gebruik van basisvoorzieningen kan het veld beter samenwerken (gegevens delen) en kosten besparen.
3. Kosteneffectiviteit van gezamenlijke informatievoorzieningen.

⁴ Het IBV beleid is beschikbaar in het document “Wat is IBV”, verkrijgbaar bij de afdeling Informatiebeleid van BZK.

4. De informatievoorzieningen worden zoveel mogelijk door het veld gerealiseerd, maar wel met landelijke coördinatie. Informatievoorzieningen staan ter beschikking voor alle veiligheidspartners die met IBV mee willen doen (binnen kaders en afspraken).
5. De partijen in het veld hoeven niet meer zelf opnieuw te bedenken hoe gegevens met minimale menselijke tussenkomst met voldoende kwaliteit van partij *a* naar *b* gaan; de standaarden zijn beschikbaar en de generieke basisvoorzieningen ook.
6. Door regie over standaarden en afspraken wordt het organiseren van gegevens-uitwisseling vergemakkelijkt. Dit komt ten goede van de eigen bedrijfsprocessen.

De opbouw van de concrete voorzieningen als onderdeel van het IBV beleidsprogramma

De ambitie op de termijn van vijf tot tien jaar is te komen tot een afgebakende set van goed bestuurde, beheerde en gebruikte informatievoorzieningen (= kaders, afspraken, standaarden, registraties en ICT, zie hiernaast). Iedere veiligheidsfunctionaris heeft dan de juiste informatie op de juiste plaats, op het juiste tijdstip, tegen zo laag mogelijke kosten. In feite vult IBV dan een deel in van het concept *Netcentric*, namelijk: iedereen, ongeacht positie, via een netwerkinfrastructuur, de relevante informatie uit dezelfde unieke gegevensbronnen.

De plaats van A-IBV in IBV

Het project A-IBV geeft een eerste invulling aan de inhoudelijke kant van standaardisatievraagstukken. Daarbij raakt A-IBV ook aan bestuurlijke en technologische vragen. De projectactiviteiten zijn georganiseerd vanuit de twaalf brokken

functionaliteit (zie rechts) die zijn benoemd in het eerste A-IBV traject dat in januari 2005 is afgerond. De plaat hieronder toont de samenhang van A-IBV met andere majeure initiatieven. A-IBV is geplaatst in de randvoorwaardelijke "bus" van kaders/standaarden.

3. Gen./Gem. toepassingen

1. Generieke/gemeensch. toepassingen
2. C-MIS / Crisisplein
3. Dossiermanagement
4. Integrale zoekfunctionaliteit
5. Veiligheidsloket

2. Registerontsluiting

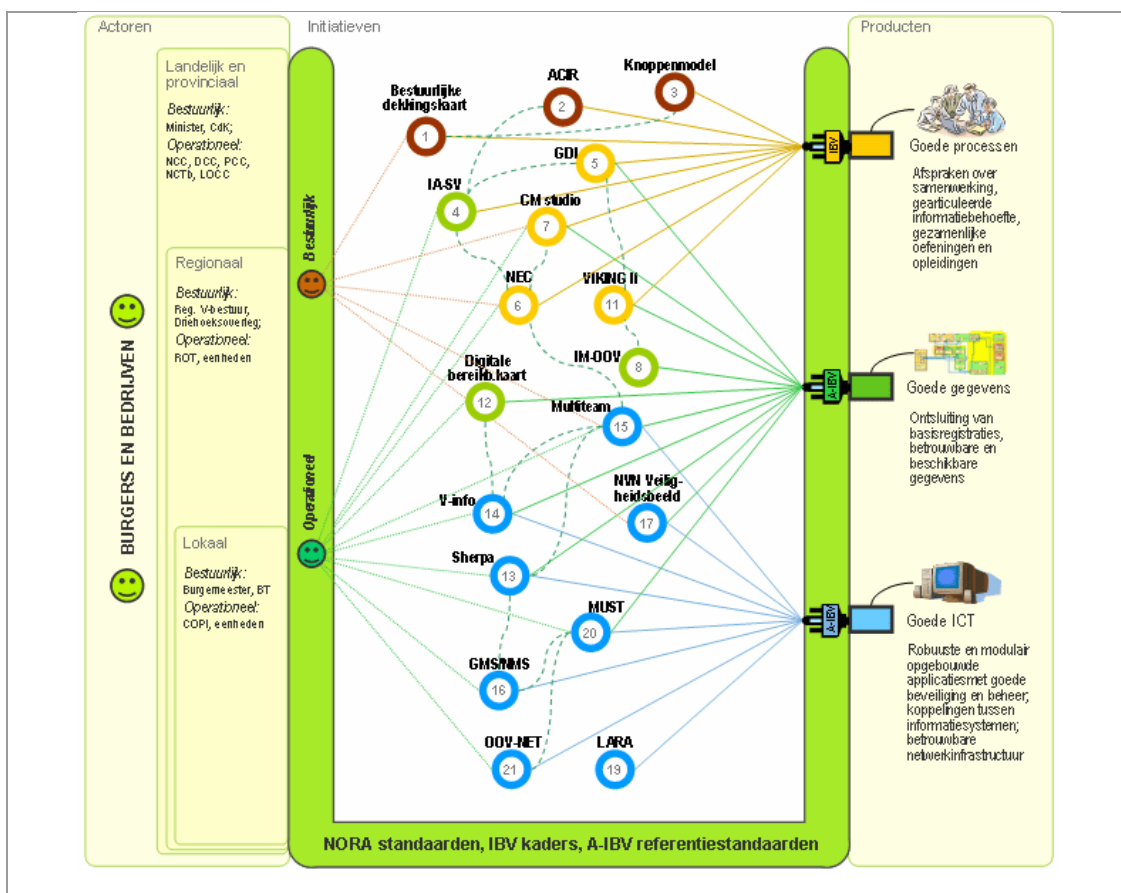
1. Ontsluiting van authentieke gegevens in basisregistraties en kernregistraties

1. IBV basis

1. IBV-Communicatienetwerk
2. Toegangspuntaal met poortwachter
3. Berichtenmakelaar met postkantoor
4. Informatiebehoefte en -aanbodboek

0. Kaders en standaarden

1. Kwaliteitsborging gegevens
2. Ketencoördinatie.

2 De projectresultaten

Het project A-IBV, waarvan u nu de kernpuntennota leest, heeft in 2005 en 2006 de volgende deelresultaten voor IBV opgeleverd:

1. De functionele beschrijving van de beperkte set concrete basisvoorzieningen;
2. De eerste opzet van de referentiestandaarden (semantisch en technisch) voor het uitwisselen van gegevens in de veiligheidssector. Deze hebben soms al het karakter van referentiekaders;
3. Criteria voor het beoordelen van initiatieven op het passen binnen de beleidskaders en standaarden, zodat het bevoegd gezag gericht kan sponsoren en stimuleren;
4. Een plek op Internet waar belanghebbenden in de veiligheidssector elkaar kunnen ontmoeten over IBV en bij kunnen dragen aan de verdere evolutie van kaders, standaarden en voorzieningen: de A-IBV almanak op www.a-ibv.nl

Dit resulteert in de volgende effecten in het hebben en delen van gegevens:

1. De referentiekaders en referentiestandaarden stimuleren meer samenhang en interoperabiliteit tussen initiatieven en ICT voorzieningen. Informatie komt eenvoudiger beschikbaar.
2. De IBV basisvoorzieningen resulteren in een informatie-wegennet met voorzieningen, waar andere initiatieven/projecten op kunnen voortbouwen.
3. Zowel bestuurders als hulpverleners in de operatiën worden beter voorzien van de juiste gegevens. Hierdoor nemen zij betere beslissingen en verbeteren zij hun prestaties.

Daarmee legt A-IBV een belangrijke basis voor de Informatie-architectuur Sector Veiligheid (AI-SV), die thans in het kader van ACIR wordt ontwikkeld.

De opdracht van het project A-IBV was de volgende projectresultaten te bereiken:

1. Er zijn referentiekaders voor gebruikers en leveranciers van informatievoorzieningen voor het organiseren en realiseren van IBV basisvoorzieningen. De referentiekaders vloeien voort uit het IBV beleid en kaders van het ministerie van BZK.
2. Inzicht in de gewenste prioritering van de realisatie van de concrete informatievoorzieningen, door afstemming met experts uit het veld hierover.
3. Concretisering van de functionele beschrijvingen van de twaalf basisvoorzieningen.
4. Aanbevelingen voor het omgaan met speciale actuele thema's. (a) Ontsluiting van de basisregistraties; (b) Mobiel werken en IBV; (c) Beveiligingvraagstukken.
5. Er is een eerste opzet van de uitwisselingsstandaarden: de specificatie van IBV-XML en het ontwerp van begrippenboeken is in gang gezet.
6. Er is inzicht in de haalbaarheid van de realisatie van het IBV concept door enige testen van delen van het bovenstaande in de praktijk, in de vorm van pilots.

De resultaten zijn beschikbaar in zes deelrapporten. Deze zijn als volgt ingedeeld.

Project A-IBV: conclusies en aanbevelingen	
1. Kernpuntennota	
4. Almanak: Inhoudelijke resultaten <ul style="list-style-type: none"> 3. Referentiekaders voor informatievoorzieningen 2. De twaalf basisvoorzieningen <ul style="list-style-type: none"> 2.1. Functionele uitwerking van de informatievoorzieningen 2.2. Basisregistraties en IBV 2.3. Mobiel werken en IBV 	Naar uitvoering van A-IBV <ul style="list-style-type: none"> 5. Suggesties voor samenwerking-coördinatie 6. Contacten met het veld <ul style="list-style-type: none"> 6.1. Waardering van voorzieningen door het veld 6.2. Tien cases van informatiestromen uitgewerkt 6.3. Bevindingen van pilots

De veranderende omgeving

Betere samenwerking vereist een multidisciplinaire denkwijze

Tot heden was de informatievoorziening in veiligheidsland vooral monodisciplinair georganiseerd. De mogelijkheid bestond om per discipline controle te hebben over het gebruik van alle transportvoorzieningen en toegangsportalen. Nu steeds duidelijker wordt dat er multidisciplinair moet worden samengewerkt in een open samenleving volstaan de oude oplossingen niet meer. Het netcentrische idee van "één netwerk" voor alle 'veiligheidsmedewerkers' (van traumaheli tot buurtwerker) vereist een andere aanpak. Van belang is dat de informatie betrouwbaar is, veilig uitgewisseld kan worden, en dat deze alleen gebruikt kan worden door daartoe bevoegde instanties. Ter vergelijking. Het is niet noodzakelijk de snelweg te beveiligen om een pakje van ISC naar BZK te brengen. Het bovenstaande principe is gebruikt bij de uitwerking in A-IBV.

De projectresultaten nader toegelicht

We geven een overzicht van de belangrijkste resultaten. De projectresultaten dekken gezamenlijk de projectdoelstellingen zoals vermeld in sectie 2 van deze kernpuntennota.

1. Multidisciplinaire gegevensstromen zijn uitgewerkt in tien scenario's.

Om *alle* gegevensstromen tussen ketenpartijen volledig in kaart te brengen, danwel de eisen en wensen voor gegevensstromen met het veld te specificeren, is niet wenselijk: de ontwikkelingen in het veiligheidsdomein gaan daar te snel voor. Bovendien is van een echte keten geen sprake. Elke situatie vraagt andere samenwerkingsverbanden. Daarom zijn met ± 40 experts uit het veld tien representatieve scenario's in de veiligheidsketen uitgewerkt. Voor het overige zijn de resultaten van de projecten POIRE (2004) en Brand-in (2005) hergebruikt. Dit geeft een globaal inzicht in de gegevens en gegevensstromen in de veiligheidssector.

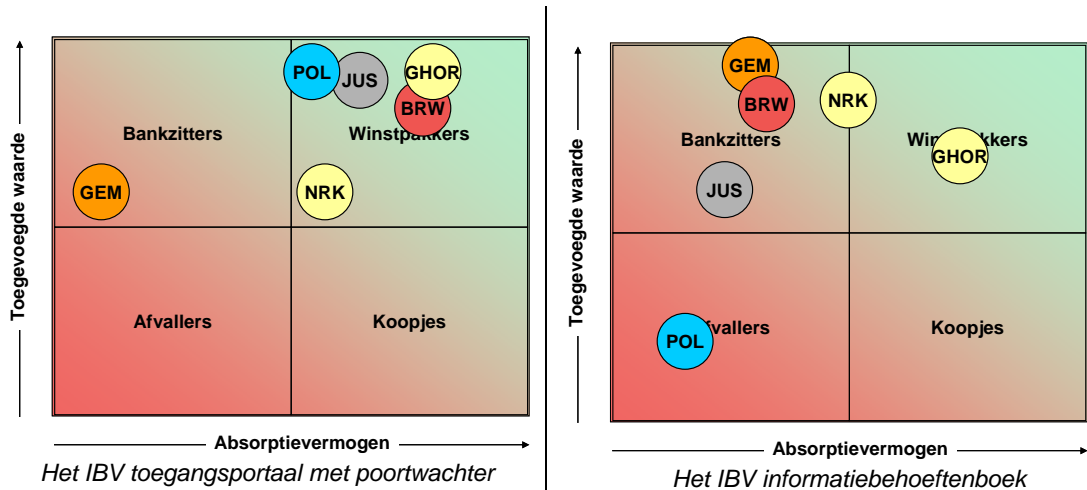
De volledige resultaten vindt u in het deelrapport 6: Contacten met het veld.

2. De twaalf basisfunctionaliteiten zijn gewaardeerd met het veld.

In 2004 zijn de belangrijkste functionaliteiten voor multidisciplinair gegevensmanagement verdeeld in twaalf basisvoorzieningen. Eind 2005 zijn deze basisvoorzieningen gewaardeerd door ongeveer 30 experts uit het veld. Dit waarden gebeurde op twee

Gegevensstromen zijn steekproefgewijs uitgediept

dimensies: (1) levert de voorziening toegevoegde waarde voor deze partij/kolom en (2) is deze partij/kolom er al aan toe (absorptievermogen) om de functionaliteit te gebruiken. Hiermee werd in feite met de experts in het veld de realisatie van de basisvoorzieningen geprioriteerd. De volgende twee figuren illustreren dit deelresultaat.

De volledige resultaten vindt u in het deelrapport 6: Contacten met het veld.

3. De basisvoorzieningen zijn voorzien van functionele beschrijvingen.

De functionele uitwerkingen geven inzicht in de wijze waarop politie, brandweer, GHOR, ambulancezorg en openbaar bestuur gebruik kunnen maken van informatievoorzieningen die binnen IBV kaders passen. Op basis daarvan kunt u inventariseren welke informatievoorziening u al hebt en wat u geleverd wilt krijgen.

U kunt daarna een groeipad uitwerken, waarmee een eventuele migratie-inspanning inzichtelijk kan worden. Daarnaast bieden de functionele beschrijvingen een basis om meer grip te krijgen op leveranciers: de eisen en wensen krijgen steeds meer een landelijk karakter, waar zij aan zullen moeten voldoen. Daar heeft iedereen voordeel van.

De volledige resultaten vindt u in deelrapport 2: De twaalf basisvoorzieningen.

4. De eerste gegevensstandaarden en berichtenstandaarden zijn geformuleerd.

De experts uit het veld hebben duidelijk behoefte geuit aan landelijk vastgestelde standaarden voor gegevensuitwisseling. Er blijkt echter nog onvoldoende absorptievermogen aanwezig te zijn (men is er in de eigen organisatie nog niet aan toe). Dit is een indicatie dat dit een veldoverstijgend aandachtspunt is.

In het project A-IBV is een eerste inhoudelijke aanzet gegeven aan semantische standaarden: een begrippenboek en een berichtenboek. Daarnaast zijn op basis van de ervaringen van het programma ePV standaarden geformuleerd voor communicatie op applicatie- en infrastructuurniveau. Die protocollen zijn bruikbaar in reguliere omstandigheden, maar minder in de repressiefase. Maar beide situaties vereisen nadere uitwerking. De volledige resultaten vindt u in deelrapport 4: IBV almanak.

5. Aanbevelingen richting het veld over het gebruik van (basis)registraties en over mobiel werken volgens IBV.

In de deelrapporten vindt u aanbevelingen voor activiteiten die u kunt uitvoeren om zo goed mogelijk gereed te zijn voor het gebruik van landelijke basisregistraties (denk aan personen, adressen, gebouwen, kaartmateriaal) zodra die beschikbaar komen

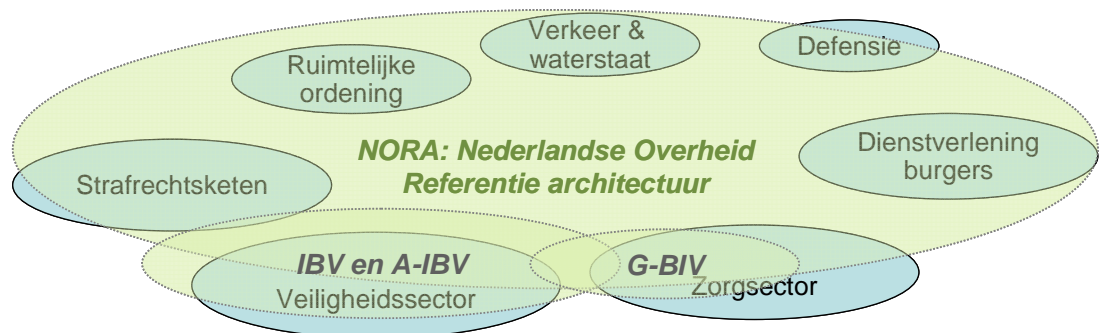
(gefaseerd tussen 2007 en 2009, zie www.sbg.nl).

Daarnaast vindt u aanbevelingen om “mobiel werken” met IBV voorzieningen op te zetten. Mobiel werken is namelijk meer dan alleen infrastructuur en devices regelen...

De volledige resultaten vindt u in deelrapport 2: De twaalf basisvoorzieningen.

6. De architectuurconcepten zijn afgestemd op de Nederlandse Overheids Referentie Architectuur (NORA) van ICTU.

Gedurende het project is op reguliere basis afstemming geweest met de stelsel-architecten van ICTU die werken aan architectuurprincipes op landelijk niveau. Dit heet de Nederlandse Overheids Referentie Architectuur (NORA). Belangrijke principes uit NORA worden overerfd in A-IBV. Daarmee zijn de inhoudelijke projectresultaten van A-IBV als volgt te positioneren.

- 7. De architectuurconcepten zijn afgestemd op lopende ontwikkelingen** rondom vaste datacommunicatie en informatiebeveiliging. Enkele basisvoorzieningen bevonden zich bij de start van het project A-IBV al in de realisatiefase. Dit geldt bijvoorbeeld voor communicatienetwerken (Nutsvoorziening, C2000, GEMNET), het Gegevensschakelpunt in de zorgsector (NICTIZ), en andere. Inhoudelijke afstemming is nog situationeel en de overkoepelende sturing is zich nog aan het vormen. Resultaten in dit verband komen beschikbaar in rapportages die buiten de scope van het project A-IBV vallen. *Meer informatie hierover vindt u in deelrapport 6. Contacten met het veld.*

8. Er is getest met een digitale IBV almanak en informatiebehoefteboek.

Wat IBV en u aan elkaar kunnen hebben is gebundeld in een almanak in de vorm van een website, op dezelfde basis als de bekende Wikipedia web-encyclopedie. Dat betekent dat iedereen in het veld met een account zelf kan bijdragen aan standaarden en basisvoorzieningen. De IBV Almanak kan uitgroeien tot een breed in het veld gebruikte standaardenreferentie.

In een workshop met zeven experts (vier disciplines) uit een veiligheidsregio is getest of zo een landelijk informatiebehoefteboek en informatie-aanbodboek opgezet kan worden. Er werd voor velen voor het eerst duidelijk wat andere kolommen aan gegevens kunnen leveren. Soms verschilt informatiebehoefte ook duidelijk met wat uiteindelijk wenselijk is. Door de mogelijkheid van directe eigen inbreng (via de website) kan het veld meegroeien met de realisatie van het IBV concept.

De volledige resultaten vindt u in deelrapport 4. IBV almanak (en in deel 6).

9. **Beleidsadviseurs uit het veld zijn enthousiast over het IBV concept als hulp bij het hebben en delen van informatie in het veiligheidsdomein.**

Naast inhoudelijke resultaten is dit wel het belangrijkste procesresultaat te noemen. Door regelmatig beleidsadviseurs en experts actief te betrekken (in workshops, in interviews) bij het ontwikkelen van de inhoudelijke resultaten, is er enthousiasme over het IBV concept gecreëerd – men heeft er immers zelf aan bijgedragen.

Velen zijn van mening dat de IBV functionaliteit duidelijk toegevoegde waarde heeft voor veel werk in het veiligheidsdomein. Tegelijkertijd tekent men daarbij aan dat landelijk georganiseerd moet worden dat de regie en het gebruik ervan als lust wordt ervaren, niet als last.

Daarnaast is uit de feedback van experts in het veld veel geleerd over de informatiebehoefte en het informatieaanbod. Uit dit project blijkt dat theoretische overwegingen zullen moeten worden aangepast aan wat het veld kan absorberen.

De volledige resultaten vindt u in deelrapport “6. Contacten met het veld”.

4 Nut van de resultaten per doelgroep

De resultaten van het project A-IBV zijn van nut voor de volgende doelgroepen:

- **Gebruikers en adviseurs in het veld.**

Beleidsadviseurs informatiemanagement bij politie, brandweer, ambulancezorg of aanverwante partners hebben te maken met complexe afwegingen voor het optimaal inrichten van gegevensmanagement. IBV helpt in het maken van keuzes. IBV biedt concrete informatievoorzieningen die worden samengesteld uit het goede bestaande. Zij worden ingericht op basis van landelijke standaarden voor gegevensuitwisseling. Dat betekent kostenbesparing in selectie, aanschaf, implementatie, exploitatie en beheer.

- **Bestuurders en managers in het veld.**

Gebruik maken van de IBV faciliteiten betekent een stukje zekerheid dat u in ieder geval niet meer kiest voor versnipperde suboptimale ICT oplossingen en mogelijk desinvesteringen. De IBV standaarden zijn immers landelijk en de evolutie van de IBV basisvoorzieningen wordt op landelijk niveau met inbreng van alle ketenpartners gestuurd. Bovendien is IBV opgebouwd met inbreng van deelnemende partijen.

- **ICT leveranciers.**

Leveranciers zien dat steeds meer partijen in het veld kiezen voor het IBV concept en dus voor het opstellen van programma's van eisen en wensen die binnen de IBV kaders vallen. Leveranciers zullen hierdoor hun ICT portfolio steeds meer willen afstemmen op de IBV kaders en standaarden. Ook zij kunnen in hun concepten gebruik maken van binnen het IBV aanwezige standaarden en informatie waardoor hun ontwikkelingskosten dalen.

- **Opdrachtgever BZK (de minister)**

Met IBV heeft de minister een instrument om te sturen op slim gegevensgebruik, harmonisatie van de versnipperde ICT, samenwerking en kostenbesparing in het veiligheidsdomein. Gelijktijdig wordt daarbij maximaal gebruik gemaakt van de inbreng van de betrokken partijen en hergebruik wordt gemaakt van het goede bestaande.

5 Beslispunten en acties

Op basis van de resultaten van het project A-IBV worden de volgende beslispunten en acties op een aantal terreinen aan u voorgelegd:

A. Inhoudelijk

Gebruik de inhoudelijke concepten uit de architectuur om de informatie-uitwisseling tussen de veiligheidspartners verder vorm te geven. De belangrijkste zijn:

1. Ga uit van internationale en nationale standaarden (bijv. NORA). Dat garandeert dat toekomstige ontwikkelingen ingepast kunnen worden.
2. Pas de eisen aan beveiliging (integriteit, authenticatie, beschikbaarheid) in eerste instantie op de informatie zelf toe en niet op de ICT waarmee deze wordt ontvangen ("niet de weg beveiligen, maar de informatie zelf"). Daarmee bereiken we dat informatie eenvoudiger uitgewisseld kan worden tussen alle veiligheidspartners, ook voor nog-niet aangesloten op het netwerk "Nutsvoorziening".
3. Gebruik (voor zover al beschikbaar) gegevens uit basisregistraties en sectorale kernregistraties. Daarmee neemt de kwaliteit en betrouwbaarheid van de gebruikte informatie toe. Volg de planning en komst van nieuwe basisregistraties.
4. Richt de IBV infrastructuur (in brede zin, inclusief communicatie en applicaties) modulair (bouwsteengewijs) in. Daarmee wordt bereikt dat nieuwe ontwikkelingen snel kunnen worden ingepast.
5. Pas een strikte scheiding toe tussen opslag en verwerking van gegevens. Opslag, verwerking en gebruik van informatie kan daardoor onafhankelijk van één locatie worden uitgevoerd.
6. Gebruik voor de uitwisseling van informatie 'open standaarden'. Standaardiseer niet uitsluitend op applicaties maar vooral op gestandaardiseerde koppelvlakken. Hierdoor kunnen sneller nieuwe toepassingen worden ingezet.
7. Neem de functionele eisen van de basisvoorzieningen uit de deelrapportages van A-IBV als vertrekpunt voor de realisatie. De implementatie gaat op basis van de 80:20 regel. Stel de eisen op basis van nieuwe ontwikkelingen en ervaringen uit de praktijk regelmatig bij.
8. IBV voorzieningen worden gerealiseerd volgens het principe: Eerst (her)gebruik van het goede bestaande (met minimale aanpassingen), pas dan wat in de markt beschikbaar is, en slechts in bijzondere gevallen maatwerk.
9. Dimensioneer voorzieningen naar de omvang en kwaliteit die in bepaalde omstandigheden noodzakelijk is. Dat kan betekenen dat een deel van de voorzieningen van zeer hoge kwaliteit moet zijn voor de 'warme fase' maar dat voor het gebruik in de 'koude fase' lagere eisen gelden (met minder financiële consequenties).
10. Voer een impactanalyse uit (op lokale en centrale informatievoorzieningen) die noodzakelijk is om de IBV voorzieningen te kunnen gebruiken.

Werk de architectuur van IBV, parallel aan de eerste stappen van implementatie, verder uit op de volgende punten:

1. de inrichting van het sectorale veiligheidsknooppunt (ten behoeve van uitwisseling van informatie uit basis- en kernregistraties)
2. de verdere concretisering van onderdelen van het informatiebehoefteboek

3. de samenhang van authenticatie voorzieningen binnen de directe (politie, brandweer, GHOR, gemeenten) en overige veiligheidspartners
4. de gedistribueerde inzet van een Veiligheids-zoekmachine waarbij informatie alleen beschikbaar is voor veiligheidsmensen met adequate rechten

B. Bestuurlijk [opdrachtgever, BZK, Veiligheidsberaad, R-MIV?]

IBV betreft het doeltreffend hebben en delen van informatie in de veiligheidssector. Dat vereist investeringen in organisatie en voorzieningen. De kosten gaan immers voor de baten uit. Hanteer daarom de volgende beleidsregels:

1. Stel vast dat informatie-uitwisseling tussen veiligheidspartners zo belangrijk is dat dit een landelijke (infrastructurele) aanpak en investeringen rechtvaardigt⁵.
2. Stel de prioritering voor de implementatie van IBV-voorzieningen vast conform de inventarisatie en wensen van het Veiligheidsveld zoals aangegeven in deelrapport 6. Dat betekent als eerste worden gerealiseerd:
  - (data)communicatievoorzieningen waardoor informatie tussen veiligheidspartners kan worden uitgewisseld. De veiligheidspartners worden voldoende robuust verbonden. Denk bijvoorbeeld aan de koppeling met GEMNET.
  - toegangsportaal met de poortwachter als voorziening om de veiligheid van de informatie te realiseren. Iedereen met de juiste toegangsrechten krijgt de juiste data beschikbaar;
  - een berichtenmakelaar die er voor zorgt dat beschikbare informatie op de goede plek terecht komt;
  - een Sectoraal Knooppunt Veiligheid (SKP-V) waar IBV partners gegevens uit de basisregistraties kunnen opvragen;
  - Realiseer deze eerste IBV voorzieningen in een pilot, bijvoorbeeld op de schaal van een veiligheidsregio, en laat zien dat dit werkt.
3. Om te bevorderen dat nieuwe ontwikkelingen passen in het voorgestelde IBV beleid worden projectvoorstellen die te maken hebben met informatie-uitwisseling in de veiligheidssector alleen gehonoreerd als ze voldoen aan de uitgangspunten van de architectuur IBV. Hiertoe komen vanuit het project A-IBV een zelfevaluatie en een compliance toets beschikbaar.
4. Richt een 'Huis voor de veiligheid' in. Hierin kunnen leveranciers hun producten testen en demonstreren. Veiligheidsmensen kunnen hier multidisciplinair oefenen in het gebruik van (nieuwe) mogelijkheden.
5. Zorg er voor dat vanaf de start van de uitvoering de volgende taken zijn belegd om de continuïteit te waarborgen:
  - een 'notariskantoor' als beheerder van referentiekaders, standaarden en afspraken;
  - een toetsingsorgaan die (als auditor) toets of het beleid wordt nageleefd;
  - een uitvoeringsorgaan (wellicht het Veiligheidsberaad / Raad MIV);
  - een ontwikkelorgaan (kennisinstituut veiligheid?) dat verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van de architectuur IBV. Dit kan in combinatie met het 'Huis voor de Veiligheid' worden vormgegeven. Betrek hierbij kennisinstellingen als

---

⁵ vergelijk wegeninfrastructuur. De overheid zorgt dat er een weg is; gebruikers bepalen wat ze daarover vervoeren.

NPA en NIFV en het bedrijfsleven. Een dergelijk orgaan is ook verantwoordelijk voor de uitwisseling van de in het land aanwezige kennis en ervaring. Maak bij de inrichting van deze organen gebruik van ervaringen en succesfactoren elders (bijv SURF/SURFnet en NICTIZ)

C. Communicatie

Breng de resultaten van A-IBV en de mogelijkheden van IBV onder de aandacht van alle partners in het veiligheidsdomein. Daardoor ontstaat er synergie en samenwerking. De volgende middelen worden daartoe aanbevolen:

1. Stuur de kernpuntennota en de bijbehorende CD naar alle gemeenten en veiligheidsregio's. Breng e.e.a. ook ter kennis van leveranciers van applicaties en andere voorzieningen.
2. Organiseer per veiligheidsregio een bijeenkomst waar de resultaten worden gepresenteerd en in discussie gebracht met het veld. Stimuleer de ontwikkeling door dit (half)jaarlijks te herhalen.
3. Professionaliseer de A-IBV website almanak (www.a-ibv.nl). Gebruik deze om bestaande informatie (kaders, standaarden, initiatieven, ervaringen) te verspreiden en nieuwe voorstellen in het veld in discussie te brengen. De discussie wordt begeleid door een platform van informatiedeskundigen uit het veld zelf.

6 Aanbevelingen voor Opdrachtgever / BZK / Raad MIV?

De aanbevelingen zijn geclusterd op onderwerp.

1 Hanteer in gegevensmanagement de IBV uitgangspunten.

- a. Rampen kunnen we niet voorkómen. Wel kunnen we preventie en preparatie goed invullen. We kunnen ervoor zorgen dat de hulpverleners informatie beschikbaar hebben en kunnen delen, zodat zij goed geïnformeerd "de ramp te lijf gaan". Gebruik bij het organiseren daarvan de IBV referentiekaders en voorzieningen. Ga uit van het principe 'need to share' is belangrijker dan 'need to have'. Een voorbeeld: *adresgegevens betrekken uit één unieke, actuele, correcte bron*.
- b. Hebt u inzicht in hoe effectief er bij u gegevens beschikbaar zijn en gedeeld worden? Weet u wie voor u nuttige gegevens heeft? Weet u hoe u deze krijgt? Weet u wat u anderen te bieden heeft aan gegevens? Weet u hoe groot de versnippering van gegevensbronnen en ICT bij u is? De IBV kaders en voorzieningen kunnen juist daarin veel winst betekenen. Dat betekent dat u uw lokale gegevens en ICT onder de loep neemt om die winst inzichtelijk te krijgen.
- c. Investeer in het gebruik kunnen maken van belangrijke landelijke IBV voorzieningen zoals het IBV datacommunicatienetwerk, om later te kunnen besparen door de winst in het eenvoudiger kunnen delen van gegevens. Tenslotte laat ook niet ieder transportbedrijf zijn eigen wegen aanleggen!
- d. In het hebben en delen van informatie in de repressiefase kunnen aanvullende maatregelen of voorzieningen nodig zijn om toch het werk te kunnen blijven doen, zoals een lokale kopie van basisregistraties die in de repressie niet beschikbaar zijn. (zie hiervoor ook deelrapportage 2)
- e. In informatievoorzieningen, kijk wat er al is en wat ontbrekende schakels zijn. Maak nu al zoveel als mogelijk gebruik van het goede bestaande. Plan in samenwerking

met landelijke gremia en lokale betrokkenen wat er nog gerealiseerd moet worden. Het ISC heeft hiervoor een eerste aanzet uitgewerkt. Zo worden ontbrekende schakels ingevuld via een groeipad. Het is net als met het aanleggen van tankstations langs snelwegen: het gezamenlijk realiseren en delen van voorzieningen is vaak voordeliger dan ze apart aan te leggen.

- f. De eigenaar van gegevens beslist, binnen de kaders van de wet, aan wie deze ter beschikking wordt gesteld. Uitgangspunt is dat informatie gedeeld wordt met de andere veiligheidspartners als wet- of regelgeving dat niet verhindert. Er gaat geen (ook niet geaggregeerde) informatie zonder diens toestemming buiten het eigen domein. Bijvoorbeeld: bij een auto-incident is van een gewonde het medisch dossier wel beschikbaar voor ambulancezorg, niet voor de brandweer, en dat hoeft dan ook niet.

2 Om informatie hebben en delen goed geregeld te krijgen, zijn de volgende stappen nodig:

- a. Zet een domeinbreed informatiebehoefteboek en aanbodboek op. We hebben gegevens uit verschillende bronnen. Welke gegevens heeft A beschikbaar die belangrijk is voor anderen, welke informatie zou A van anderen willen krijgen.
- b. Voor gebruikers van informatievoorzieningen is het irrelevant waar de bron van de gegevens zich bevindt en waar en hoe gegevensverwerking plaatsvindt. Wat telt is de juiste presentatie in de meest relevante en vertrouwde vorm, via een vertrouwd kanaal op een vertrouwd device. Zorg voor transparante koppelvlakken tussen gegevensbronnen en applicaties waar andere partijen gebruik van kunnen maken.
- c. Beschrijf de multidisciplinaire werkprocessen in het meldkamerdomein. Het advies is om het bestaande referentiekader MIV Meldkamers te hanteren.
- d. Voor een impactanalyse uit voor het nut van IBV voor uw eigen situatie. In 2007 zal de eerste IBV dienstverlening beschikbaar komen voor politie en veiligheidsregio's. U moet inzicht hebben in de winst die deze dienstverlening kan hebben voor het hebben en delen van gegevens.
- e. Maak gebruik van authentieke gegevens uit basisregistraties (landelijk) en kernregistraties (sectoraal). Dus adresgegevens in principe uit de landelijke basisregistratie betrekken.
- f. Standaardiseer niet op applicaties, maar op gegevens(formaten). Hanteer een strikte scheiding tussen gegevens en toepassingen. Dit is een landelijk principe.
- g. Als maatwerk nodig is, zet dit dan modulair op (vergelijk rampenplan, waarbij het geheel wordt samengesteld uit verschillende bronnen of modules). Laat de totale informatieverwerking bestaan uit afzonderlijk te koppelen modules.
- h. In de inrichting van ICT, begin eenvoudig (kleine maar zichtbare successen). Voer complexere functionaliteit pas in als de gebruikers en de ICT afdeling daar 'klaar voor zijn' (voldoende absorptievermogen hebben). Probeer tegelijkertijd te werken aan vereenvoudiging van processen waar de gegevens doorheen stromen.

3 Aanbevelingen vanuit de bij A-IBV betrokkenen uit het veld

- Het ontwikkelen van een open gemeenschappelijke standaard voor gegevensuitwisseling is top 1-randvoorwaarde.

- Het bewaken van de kwaliteit van de gegevens en er voor zorgen dat deze niet in verkeerde handen komen is belangrijk. Gelijktijdig mag de zorg dat dat gebeurt er niet toe leiden dat noodzakelijke informatie voor andere veiligheidspartners niet beschikbaar gesteld wordt.
- De kwaliteit van de informatie(uitwisseling) is bepalend voor de daarop gebaseerde besluitvorming. Organiseer een (landelijke) kwaliteitstoets;
- De ontwikkeling van een veiligheidstoets bij ruimtelijke plannen zal de keten-coördinatie en informatiebundeling ten goede komen.
- De betekenis en kwaliteit van gegevens uit basisregistraties dienen eenduidig bepaald te zijn. Dit is essentieel bij preparatie en preventie.
- Het informatiebehoefteboek werkt alleen als ketenwerkprocessen bekend, op orde en afgestemd zijn. Maar: volledig lukt nooit, en goed is goed genoeg.
- Gemeenten moeten assertief om aanlevering van gegevens vragen.
- Met een duidelijk doel is er geen belemmering (bijvoorbeeld wat betreft persoonsgegevens) voor verkrijging van gegevens.
- Uniforme registratie van gegevens is noodzakelijk voor de effectieve inzet van een berichtenmakelaar.
- De inzet van ICT om werkprocessen te ondersteunen is prima, maar benut ICT ook als trigger om werkprocessen en werkwijzen te innoveren.
- Onderscheid maken naar koude en warme fase binnen de veiligheidsketen kan, maar let wel: als je de informatievoorziening in de koude fase (pro-actie, preventie, preparatie) goed organiseert, dan gaat het in de warme fase ook direct beter. Informatie is brandstof voor handelen.
- Het is wenselijk dat landelijk de lijst met projectinitiatieven op het terrein van informatie-uitwisseling in het veiligheidsdomein centraal wordt vastgelegd, toegankelijk is en beheerd wordt.

Van het IBV concept is ook een poster beschikbaar. Deze kunt u opvragen bij erik.kroon@minbzk.nl.

